



REGION | **MALOJA**
REGIUN | **MALÖGIA**
REGIONE | **MALOJA**

Missiva

da la conferenza dals presidents da la Regiun Malögia

**per mauns da las votantas e dals votants da las vschinaunchas da la regiun
concernent la**

Promoziun da la cultura illa regiun

Register dal cuntgnieu

In fuorma concisa per lectuors in prescha:

1. Situaziun da partenza
2. Davart ils purteders futurs da la promoziun da la cultura illa regiun
3. Böts da la promoziun da la cultura illa regiun
4. Fats organisatorics
5. Davart las cunvegnas da prestaziun
6. Fats finanziaels
7. Davart la procedura da votaziun
8. Davart l'iniziativa „Nus sustgnains la cultura in nossa regiun“
9. Proposta

Fich stimedas votantas e fich stimos votants

La conferenza dals presidents Als suottametta la missiva per la votaziun a l'urna dals 10 gün 2018, cur ch'Ellas/Els decidan davart il transferimaint da la promoziun da la cultura a la regiun scu incumbenza regiunela e cotres davart la cumplettaziun da l'art. 6 al. 2 dals statüts da la regiun.

In fuorma concisa

Fin la fin dal 2017 d'eira la promoziun da la cultura illa regiun chosa dal circol d'Engiadin'Ota. Zieva l'aboliziun dal circol tuorna quist'incumbenza inavous a las vschinaunchas.

Per coordiner la promoziun da la cultura illa Regiun Malögia, dess ella dvanter ün'incumbenza da la regiun. A basa da quist transferimaint d'incumbenzas paun las vschinaunchas incumbenzer la regiun cun la promoziun da la cultura illa regiun tres cunvegnas da prestaziun. Ad es previs organisatoricamaing cha las dumandas da promoziun da cultura vegnan valütedas d'üna cumischiun da promoziun da cultura cun 5 commembers chi decida in merit. Dad ella faun part 1 fin 2 commembers da la conferenza dals presidents u da las suprastanzas cumünelas scu eir 3 fin 4 rapreschantants da divers sectuors culturels.

La gestiun da la scoula da musica d'Engiadin'Ota e da la „Scuola di Musica Regione Bregaglia“ dess rester inavaunt chosa da las societeds purtedras respectivas.

Per la promoziun da la cultura illa regiun dessan gnir impundeus maximelmaing CHF 150'000.00 l'an. Que correspuonda a l'import cha'l circol d'Engiadin'Ota vaiva fin uossa a disposiziun.

Zieva cha la conferenza dals presidents ho decis da suottametter a las votantas ed als votants la preschainta missiva davart la promoziun da la cultura regiunela es gnida retratta l'iniziativa „Nus sustgnains la cultura in nossa regiun“ .

1. Situaziun da partenza

Fin la fin dal 2017 ho il circol d'Engiadin'Ota realisò la promoziun da la cultura illa regiun per incumbenza da las vschinaunchas ed a basa da la constituziun dal circol e da la ledscha per promover la cultura dal circol. La vschinauncha da Bergiaglia procura s'vess per la promoziun da la cultura.

Zieva l'aboliziun dal circol d'Engiadin'Ota s'ün la fin dal 2017 mauncha üna promoziun da la cultura illa regiun. Confuorm a l'art. 3 al. 1 da la ledscha da vschinaunchas dal chantun Grischun promovun las vschinaunchas ils svilups culturels, sociels scu eir economics e decreteschun las disposiziuns leghelas necessarias. La ledscha per promover la cultura dal chantun Grischun pretenda da las vschinaunchas da sgürer bains culturels d'importanza regiunela e'ls rendan accessibels in maniera adattada. Ultra da que haun las vschinaunchas, resp. lur mandataris, da mner scoulas da chaunt e da musica.

Tuot las 11 vschinaunchas da l'Engiadin'Ota haun stipulo cunvegnas da prestaziun cun la societad Scoula da musica d'Engiadin'Ota, cun la societad Archiv culturel d'Engiadin'Ota e cun la fundaziun Museum Engiadinais concernent lur gestiun e las prestaziuns chi sun da furnir. Per la Bergiaglia maina üna societad la „Scuola di Musica Regione Bregaglia“.

Ad es gnida inoltreda üna dumanda d'iniziativa in fuorma d'ün'intimaziun generela a la Regiun Malögia, tenor la quela la promoziun da la cultura illa regiun scu eir la promoziun da las scoulas da musica regiunelas dessan gnir declaredas scu incumbenzas regiunelas. La dumanda d'iniziativa cul nom „Nus sustgnains la cultura in nossa regiun“ es reuschida e gnida declareda scu valabla da la conferenza dals presidents.

2. Davart ils parteders futurs da la promoziun da la cultura illa regiun

La conferenza dals presidents da la Regiun Malögia s'ho occupada intensivmaing da las fuor-mas giuridicas pussiblas, cun las quelas dess gnir realiseda la promoziun da la cultura illa regiun. Il transferimaint da l'incumbenza da promover la cultura a la regiun maina ils seguaints avantags:

- la promoziun da la cultura es integreda in structuradas già existentas;
- ils drets da cooperaziun politics restan mantgnieus;
- las vschinaunchas paun decider minchüna per se, sch'ellas vöglian der a la regiun ün mandat da prestaziun correspondent;
- las experienzas fattas in otras regiuns paun gnir trattas a nüz (8 da las 11 regiuns dal chantun Grischun haun surpigliò l'incumbenza da promover la cultura).

- a vain realisada üna soluziun per tuot la regiun.

3. Böts da la promoziun da la cultura illa regiun

Cun la promoziun da la cultura illa regiun dèssan gnir promovieus:

- la lavur culturela;
- la preservaziun e la perscrutaziun da l'ierta culturela regiunela chi'd es importanta per la regiun;
- la multifarieted culturela, resguardand la varieted linguistica e la solidarited culturela illa Regiun Malögia;
- l'access a la cultura scu eir il barat da cultura e l'intermediaziun da cultura.

La vschinauncha promouva eir in futur l'egna vita culturela.

4. Fats organisatorics

La conferenza dals presidents ho l'intenziun da regler ils detagls da la promoziun da la cultura in ün reglamaint d'organisaziun, per cas cha la promoziun da la cultura dvainta l'incumbenza da la regiun. Quist reglamaint prevezza cha las dumandas per contribuziuns per promover la cultura sun adüna d'inoltrer fin als 30 gün da l'an precedaint. Dumandas per progets pü pitschens chi nun as repetan paun eir gnir inoltradas a cuort termin, ma na pü tard cu 4 mais aunz la realisaziun. I'l sen d'üna disposiziun transitorica es que planiso da piglier incunter dumandas per la seguonda mited da l'an 2018 fin als 31 lügl 2018. Las dumandas dèssan gnir valütadas d'üna cumischiun per promover la cultura chi vain tshernida da la conferenza dals presidents; la cumischiun per promover la cultura decida davart las dumandas i'l ram dal preventiv approvo. Da la cumischiun per promover la cultura cun tschinch commembers dèssan fer part ultra dals ün fin duos commembers da la conferenza dals presidents u commembers da las suprastanzas cumünelas eir trais fin quatter experts independents da differents sectuors culturels.

5. Davart las cunvegnas da prestaziun

Il transferimaint da las incumbenzas da las vschinaunchas a la regiun succeda tres cunvegnas da prestaziun. Las cunvegnas da prestaziun sun identicas per tuot las vschinaunchas. Confuorm a quista cunvegna trasfereschon las vschinaunchas a la regiun l'incumbenza da la promoziun da la cultura illa regiun. Quista s'obliescha da sia vart da realiser la promoziun da la cultura illa regiun a basa dals seguaints principis:

- La Regiun Malögia po sustgnair cun contribuziuns d'üna vouta ad artists ed a personas activas illa cultura scu eir organisaziuns ed instituziuns publicas e privatas in lur sforzs per promover l'activited culturela, l'intermediaziun da cultura scu eir la perscrutaziun e culti-vaziun da l'ierta culturela.
- La regiun sustegna ils sforzs surcumünels per üna collavuraziun culturela.
- La promoziun da la cultura illa regiun nu suos-cha servir a scopos commerziels.
- La promoziun da la cultura illa regiun es subsidiara invers prestaziuns da personas privatas, d'instituziuns, da vschinaunchas e d'otras corporaziuns da dret public.
- La regiun e las vschinaunchas collavuran illa promoziun da la cultura.
- Sül sector da la promoziun da la cultura po la regiun collavurer cun personas privatas.

6. Fats finanziaels

La regiun aderescha ils mezs per promover la cultura i'l ram da las contribuziuns garantidas ad ella da las vschinaunchas. Las expensas da la regiun per la promoziun da la cultura i'l ram da la cunvegna da prestaziun manzuneda nu paun surpasser l'import da CHF 150'000.00 l'an. Cun l'import annuel da CHF 150'000.00 as rechatta la promoziun da la cultura illa regiun i'l ram da las expensas cha'l circul ho impundieu fin uossa per la promoziun da la cultura in Engiadin'Ota. Vi da quists cuosts as participeschan las vschinaunchas confuorm a la clef da repar-tiziun actuela da la regiun (art. 33 dals statüts). In cas cha na tuot las 12 vschinaunchas stipuleschan üna cunvegna da prestaziun correspudenta cun la regiun, as redüa il preventiv per la promoziun da la cultura per la part da la(s) vschinauncha(s) chi nu stipulescha(n) üngüna cunvegna da prestaziun.

7. Davart la procedura da votaziun

Il transferimaint da l'incumbenza a la regiun succeda in üna procedura successiva. In ün prüm pass decidan las vschinaunchas da la regiun davart la cumplettaziun da l'art. 6 a l.2 dals statüts da la Regiun Malögia, tenor la quela la promoziun da la cultura illa regiun po dvanter ün'incumbenza regiunela. Davart quista dumanda decidan las vschinaunchas da la regiun tenor l'art. 17 dals statüts da la Regiun Malögia al medem termin. A voul la magiurited da las vschi-naunchas da la regiun per cha reuschescha quista modificaziun dals statüts, cun la quela vain transferida ün'incumbenza supplementera a la regiun.

In ün seguond pass succeda il transferimaint concret e definitiv da l'incumbenza tres üna cunvegna da prestaziun. Davart quista cunvegna da prestaziun decidan las vschinaunchas

tenor dret cumünel intern.

8. Davart l'iniziativa „Nus sustgnains la cultura in nossa regiun“

L'iniziativa es reuschida ed es gnida declarada scu valabla da la conferenza dals presidents.

Pusiziun dal comité d'iniziativa:

La proposta da la conferenza dals presidents, tenor la quela la promoziun da la cultura illa regiun dess dvanter ün'incumbenza da la regiun, correspuonda ad ün giavüscher centrel da l'iniziativa "Nus sustgnains la cultura in nossa regiun". Cun la proposta avaint maun po nempe la promoziun da la cultura illa regiun, realisada fin uossa dal circul d'Engiadin'Ota in fuorma cumpruvada, gnir cuntinueda illa Regiun Malögia eir zieva l'aboliziun dal circul. Cuntrari a la dumanda d'iniziativa nu prevezza la proposta bainschi bricha da declarer eir las scoulas da musica scu incumbenza regiunela. I'l fratemp obliescha però la nouva ledscha per promover la cultura dal chantun Grischun las vschinaunchas in art. 17 da mner scoulas da chaunt e da musica. L'an passo haun perque tuot las vschinaunchas da l'Engiadin'Ota stipulo cunvegnas da prestaziun cun la societad Scoula da musica d'Engiadin'Ota, intaunt cha la Scuola di Musica Regione Bregaglia dispuona già d'ün'egna cunvegna da prestaziun cun la vschinauncha da Bergiaglia. Uschè s'haun expressas tuot las vschinaunchas per la direcziun e finanziaziun persistenta ed a lungia vista d'una scoula da musica. Cotres es eir garantida a lungia vista la sgürezza da planisaziun per las scoulas da musica, aspireda dals iniziants, eir scha las scoulas da musica nu dessan hoz gnir declaredas scu incumbenza da la regiun.

A basa da quists fats sustegna il comité d'iniziativa la preschainta proposta e declera da retrer l'iniziativa «Nus sustgnains la cultura in nossa regiun».

9. Proposta

Ils 15 marz 2018 ho la conferenza dals presidents da la Regiun Malögia decis unanimamaing d'Als propuoner da transferir la promoziun da la cultura a la regiun scu incumbenza regiunela e da cumpletter cotres l'art. 6 al. 2 scu segua

- **„Promoziun da la cultura illa regiun“**

Per la conferenza dals presidents da la Regiun Malögia

Il president
Martin Aebli

L'administratura
Jenny Kollmar

In cas da dubi vela la versiun tudas-cha.